

Příloha 2 – Volební program

1. Úvod

.....Odkud přicházíme. Kdo jsme. Kam jdeme.....

Patřím ke generaci, která končila studium a začala svou profesní kariéru v samém konci předchozího politického uspořádání světa, kde vše bylo naplánováno a řízeno, ne každý dobrý student měl možnost studovat. Zažili jsme nejen neuvěřitelný pocit svobody a volnosti po roce 1990 ale i někdy pohrdlivý úsměv nad univerzitou ze strany těch, kteří se vrhli do podnikání a nůžky mezi životní úrovní studentů i akademických pracovníků a podnikatelů se v té době hodně rozevřely.

Dnešním pohledem mohu jen konstatovat, že pozice akademického světa ve společnosti se výrazně změnila k lepšímu a ti, kteří za sebou spálili mosty k akademickému světu dnes skrytě závidí to, že můžeme v tomto úžasném prostředí pracovat, tvořit bez omezení zahraničního majitele firmy a svobodně rozvíjet a realizovat své myšlenky a co hlavně - **předávat je dalším generacím**. Akademický titul z naší fakulty je v praxi ceněn a umožňuje vstoupit do profesního života z dobré startovní pozice.

Samozřejmě, tato svoboda je vykoupená v poslední době dramaticky rostoucími administrativními nároky, nejistotou v získávání projektů, snahami převést tvůrčí práci do měřitelných parametrů, nikdy nekončící tvůrčí práci, každoročním pevně daným cyklem výuky, zkoušek a „prázdnin“, které většinou využíváme pro dohnání toho, co jsme v roce nestihli, zvyšujícími se nároky na kvalifikační postup i velmi proměnné finanční ohodnocení. I pro studenty je svoboda vykoupená velkou zodpovědností za sebekontrolu plnění studijních povinností, možnostmi úpravy studijních plánů i cestování spolu s tlakem na zajištění prostředků někdy změni priority a i vynikající studenti se dostanou do problémů s plněním podmínek studia.

Velmi si vážím toho, že Fakulta stavební ČVUT v Praze je ve stavu, kdy máme dobré jméno v praxi, přes klesající počet uchazečů relativní dostatek studentů, nezanedbatelné úspěchy v grantových soutěžích a zakázkách smluvního výzkumu a v neposlední řadě mezilidské vztahy jsou na většině pracovišť nadstandardní ve srovnání s jinými obdobnými institucemi. Je to dáno nejen tím, že stavitelství je nádherný, nesmírně zodpovědný obor, který spoluvytváří svět kolem nás a to v dlouhodobém měřítku - uvědomme si, že díla, která vytváříme zde mohou být po staletí, ale i tím, že stavitelství pokrývá širokou škálu odborných oblastí umožňující rozvoj v mnoha směrech a tak tvůrčí člověk si vždy najde dostatek nevyřešených otázek pro rozvoj svého badatelského zájmu.

Kromě předmětu našeho odborného zájmu je to ale především o lidech a prostředí, ve kterém pracují. Jak učíme naše studenty v rámci Teorie vnitřního prostředí, významným faktorem, ovlivňujícím vnímanou kvalitu prostředí, je kromě fyzikálních složek jako teplota vzduchu, vlhkost, osvětlení také složka psychická. V oblasti zajištění optimálních parametrů fyzikálních složek prostředí v našich budovách máme ještě hodně práce, nicméně v oblasti psychického prostředí vnímám naši fakultu pozitivně. Na tomto místě bych proto chtěl vyjádřit své poděkování všem, kteří toto prostředí v uplynulých obdobích vytvářeli svým přístupem k řešení problémů a otázek spojených s chodem fakulty.

Volební program, který právě čtete, nemá ani nemůže mít za cíl zodpovědět všechny otázky, které budoucí děkana Fakulty stavební čekají. Fakulta je společným dílem všech, kteří ji tvoří – akademická obec složená z učitelů a studentů, administrativa i externí členové vědecké rady i zkušebních komisí. V následujících bodech bych se rád zmínil o svém pohledu na oblasti **postavení fakulty ve společnosti, organizačního uspořádání, personálních otázek, pedagogiky, vědy a výzkumu, zahraniční spolupráce, spolupráce s praxí a rozvoje fakulty**.

2. Postavení fakulty stavební v ČR

Fakulta stavební ČVUT v Praze patří k historicky nejstarším fakultám v rámci univerzity a má v ČR své jasné místo, dané zaměřením, počtem a kvalitou našich absolventů a objemem a zaměřením grantových projektů, výzkumných a dalších zakázek. **Jméno fakulty je „dobrá značka“ a je naší povinností tuto značku i nadále pěstovat a rozvíjet.**

Tradice a historie sice pomáhá při získávání studentů i zakázek, ale není zárukou toho, že to tak bude navěky. Doba a společnost, ve které žijeme, se prudce vyvíjí a tak na tento vývoj musí fakulta přiměřeně reagovat - nikoliv zbrklými změnami podle okamžitých módních trendů ale **systematickým rozvojem vytvářející veřejností čitelný a srozumitelný obraz studijních programů a vědecko-výzkumných profilů jednotlivých kateder a odborných pracovišť.**

V rámci ČR a SR máme historicky dobré vazby na sesterské fakulty v Brně, Ostravě, Bratislavě i Košicích, které jsou jak na úrovni fakult, tak na úrovni kateder i jednotlivců. V rámci národních vztahů je však nutno vnímat i nově vznikající instituce a **aktivně hledat možnosti oboustranně prospěšné spolupráce.**

Velmi důležité jsou i stávající vztahy s **odbornou praxí**, reprezentovanou jak zástupci firem, tak profesním sdružením typu ČKAIT nebo dalších odborných spolků.

Velký potenciál vidím ve spolupráci odborných pracovišť s PR oddělením, která může pomoci zformovat **profesionální a čitelný obraz o naší fakultě** pro budoucí studenty i potenciální obchodní partnery.

3. Organizační uspořádání a řízení fakulty

Stávající organizační schéma fakulty stavební, začleněné do organizačního schématu ČVUT vychází z historického vývoje a odráží odborný profil fakulty. Členění na katedry, děkanát, výzkumná pracoviště a zkušební laboratoře, účelová zařízení výuková střediska umožňuje zohlednit vývoj oborů a aktivity fakulty.

Dvoustupňové řízení děkan/katedry bez mezičlánku ústavů považuji v tomto okamžiku za efektivní. **Vysoká míra pravomocí a zodpovědnosti vedoucích kateder umožňuje pružné a efektivní řízení a dává prostor pro kreativitu a rozvoj jednotlivých pracovišť.**

Předpokládám zachování **tradičního modelu vedení fakulty – děkan + proděkaní**. Vedle stávajících proděkanů pro pedagogiku, vědu a výzkum, rozvoj a výstavbu, zahraničí předpokládám **zřízení pozice proděkana pro vnější vztahy**, v jehož (jejíž) kompetenci by byla komunikace se externími subjekty, oddělení PR, klub Alumni, komunikace se středními školami a další související činnosti.

Stávající struktura děkanátu pod vedením tajemníka je funkční a dle mých informací nevyžaduje v současnosti zásadní změnu. Úkolem nového vedení bude pokračující analýza stávající administrativní zátěže jednotlivých oddělení a kateder vedoucí k hledání možností její optimalizace, stejně jako řešení podpory řešitelům **profesionální administrací grantových projektů.**

4. Personální otázky

Práce vysokoškolského učitele na stavební fakultě, složená z pedagogiky, vědy a administrativy je náročná a její výsledky by se měly promítnout do finančního ohodnocení a do kvalifikačního růstu. **Finanční ohodnocení by mělo zůstat dvousložkové, umožňující ocenit činnosti zvyšující kvalitu práce a získání externích prostředků.**

I když lze v posledních letech pozorovat nárůst počtu mladých docentů a profesorů, stále je zde prostor pro vyšší motivaci mladých pracovníků. **Podmínky pro kvalifikační růst jsou dány pravidly na úrovni ČVUT, nicméně úkolem nového vedení by mělo být systematické prosazování kritérií, která odrážejí jemné odlišnosti pedagogicko-vědecké práce ve stavebnictví.**

V rámci personální politiky považuji za vhodné uvést do běžné praxe **tvůrčí volno (tzv. sabbatical)**, které je ve světě běžným nástrojem pro regeneraci sil a ochranou proti syndromu vyhoření u vysokoškolských učitelů a náš zákon o vysokých školách tento pojem definuje.

K rozvoji odborné úrovně bezpochyby přispívá vzájemná **mobilita učitelů**, která by se měla stát běžnou součástí každého pracoviště. Programy typu Erasmus zůstávají nevyčerpané stejně jako prostředky rektorátu.

5. Pedagogika

Vzdělávání je základní funkcí vysoké školy a počet studentů je významný parametr ovlivňující příjmy fakulty. Nepříznivý demografický vývoj snižuje počet zájemců o studium a snižuje se tím možnost výběru kvalitních studentů. **Tímto vývojem se tak kladou vyšší nároky na výuku ve všech stupních, neboť do ní se přesouvá zodpovědnost za výběr těch studentů, kteří mají pro náročné povolání stavebního inženýra předpoklady.**

Za klíčové považuji udržet kvalitu a chybějící znalosti studentů z předchozího stupně vzdělávání se snažit doplnit především motivací k touze po poznání, která je základním předpokladem pro úspěšné studium. Tomu lze pomoci vhodným nastavením formy i obsahu výuky (modernizace a aktualizace stávajících kurzů, on-line pomůcky pro samostudium, blended learning, flipped classroom). **Učít studenty studovat, a ne se učit.**

S tím souvisí **fungující technické zázemí pro výuku v podobě robustního profesionálního informačního systému (např. Moodle)** a podpora tvorby interaktivních výukových pomůcek a skript. Pro podporu těchto aktivit maximálně využít prostředky dotačních programů.

Identifikace chybějících znalostí na základě **užší komunikace se středními školami** může situaci zlepšit. **Chtěl bych iniciovat získávání aktuálních informací o obsahu odborného učiva na středních školách, které indikují výchozí rozsah znalostí uchazečů o studium a mohou významně pomoci v nastavení úrovně naší výuky.**

V oblasti pedagogiky ve vyšších ročnících bych rád podpořil **myšlenku blokové výuky**, která umožňuje realizovat mj. návštěvy zahraničních lektorů, exkurze a další účinné formy výuky.

Nedílnou součástí výuky na fakultě je **výuka v angličtině**, která umožňuje přijímání zahraničních studentů a vytváří náš obraz ve světě. Cílenou propagací lze získat více zahraničních studentů a lépe tak využít energie do přípravy výuky již vložené.

V oblasti doktorského studia pak považuji za nutné, aby student doktorského studia v prezenční formě byl odměňován alespoň na úrovni začínajícího absolventa v praxi. Pokud toto hmotné zajištění nebude řešeno na univerzitní nebo celostátní úrovni, podporovat přijetí k těm školitelům, kteří v rámci projektů nebo katedry dokáží tyto životní podmínky pro doktorandy zajistit. S tím souvisí další rozvoj systému hodnocení doktorandů, který musí motivovat k výsledkům i dodržení časového plánu studia.

Čeká nás náročné období reakreditací a změn studijních programů, vyvolané změnou VŠ zákona a pro zachování stávající nabídky předmětů je nutné intenzivně připravovat

studijní programy a jejich personální zajištění tak, aby odpovídalo novým, přísnějším požadavkům.

V případě dalšího poklesu počtu zájemců o studium existuje velká rezerva v zavedení **distanční formy studia**, která je praxí žádaná.

Profese našich absolventů kladou velké nároky na osobnost jedince, kde kromě perfektních technických znalostí musí prokázat i lidské hodnoty, a tak v rámci společenských věd by se v osnovách mohla objevit **etika**.

Prostor pro zlepšení vidím **v ocenění výsledků pedagogické práce**, u které mám v posledních letech pocit, že na rozdíl od vědecké práce, se bere jako samozřejmost.

Stejně jako učitelé by měli k dobrým výsledkům **být motivováni i studenti formou prospěchových stipendií a společenského ohodnocení**.

6. Věda a výzkum

Těžiště vědecké práce fakulty stavební je až na výjimky v aplikovaném výzkumu. **Našimi „pacienty“ jsou stavby a zkoumání procesů v nich probíhajících je předmětem našeho vědeckého zájmu**. Vědecké výsledky jsou významným kritériem pro hodnocení fakulty a jejich kvantifikace v hodnoticích systémech MŠMT je podkladem pro přidělování prostředků státního rozpočtu.

Významným prvkem vědecké práce je formulace svých vědeckých cílů pro účely grantových soutěží a získávání grantových prostředků pro jejich realizaci. Vedle získání grantů je tu následně jejich realizace a administrativa, která bohužel narůstá a bude patrně vyžadovat **posílení administrativního teamu fakulty**, profesionálně řešícího otázky financí a administrativy projektů.

Velký potenciál je též **ve smluvním výzkumu**, který oproti grantovým projektům má pravidla daná klientem, skutečný praktický dopad a ve většině případů výrazně menší administrativní zátěž.

Předpokladem pro úspěšnou vědeckou práci je **udržované experimentální zázemí pro vybrané činnosti**. I zde je nutné trvale hledat prostředky na financování z dotačních titulů i režii výzkumných projektů. Nejen v rámci ČVUT bychom měli hledat formy **oboustranně výhodné spolupráce** s pracovišti jako je např. UCEEB.

7. Zahraniční spolupráce

Přestože naprostá většina našich studentů i partnerů je česky mluvící, nelze ignorovat fakt, že žijeme ve velmi provázaném světě a mezinárodní spolupráce nám umožňuje nejen **vyslat naše studenty „na zkušenou do světa“**, mít **zahraniční studenty**, získat **finanční prostředky mezinárodních projektů a grantů** ale především **získat podněty k rozvoji vlastní práce**.

K tomu aby spolupráce se zahraničím fungovala a byli jsme rovnocennými partnery, je důležité se věnovat **kultivaci mezinárodních vztahů s partnerskými pracovišti** a udržovat nejen **osobní kontakty** ale vytvořit **pružné administrativní podmínky pro realizaci mobilní a společných projektů**, pořádat **mezinárodní konference a semináře** a v neposlední řadě dbát na náš **obraz ve virtuálním světě moderních komunikačních prostředků**, jenž mnohdy **vytvářejí první dojem o naší fakultě**.

Domnívám se, že by bylo vhodné otevřít celofakultní diskusi o anglickém názvu fakulty, který má sice tradici, ale pro mnohé zahraniční partnery je překvapením zjištění, čím se vlastně fakulta zabývá.

8. Spolupráce s praxí

Do praxe odcházejí naši absolventi a jejich uplatnění je odrazem naší práce. Proto je velmi důležitá zpětná vazba, která by měla probíhat na všech úrovních – od osobních kontaktů jednotlivců přes katedry po fakultu v různých formách.

Spolupráce s praxí je možná v mnoha oblastech – od na zakázku postavených vzdělávacích programů, přes řešení jednotlivých odborných problémů expertními a odbornými posudky, po podporu studentských akcí typu soutěž Hala roku nebo Letní škola TZB.

Za zvážení stojí založení nadačního fondu, jehož prostředky by byly využity na podporu vynikajících studentů a učitelů.

I když v rámci ČVUT existuje klub absolventů ČVUT, dovoluji si podpořit vznik klubu **Alumni - absolventů fakulty**.

9. Rozvoj fakulty

Rozvoj fakulty vychází ze schváleného dlouhodobého záměru ČVUT, který odráží dokument MŠMT „*Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016 – 2020 a využívá prostředků celoškolských rozvojových projektů, institucionálních projektů a fondu celoškolských aktivit*“. Prostředky jsou alokovány na základě jednotlivých úspěšných projektů - v nejbližším časovém horizontu nás čeká realizace úspěšných projektů OPVVV ESF a ERDF, které významně přispějí k rozvoji fakulty a ve kterých je zapojena řada kateder.

Za velmi důležitý úkol nového vedení považuji aktualizaci a koncepční zpracování **Strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti fakulty** na další období, který stanoví rozvojové priority fakulty v souladu se strategickým záměrem ČVUT.

Z nejbližších investičních akcí považuji za prioritu prosadit realizaci rekonstrukci fasády a technických zařízení budovy B, která zdaleka neodpovídá požadavkům na budovu stavební fakulty. V souvislosti s projekty rozvoje fakulty se zaměřit i na získávání dalších prostředků ať ze soukromého sektoru nebo z dotačních titulů.

10. Závěr

Na začátku tohoto textu jsem si vypůjčil název slavného obrazu Paula Gauguina, který snad vystihuje podstatu sdělení, se kterým před Vás přistupuji v okamžiku rozhodování o budoucím děkanovi Fakulty stavební ČVUT v Praze.

Děkuji Vám za dočtení tohoto textu do konce a všem, kteří mne v okamžicích rozhodování o přijetí návrhu mojí osoby na funkci děkana podpořili a umožnili mi tak si utřídit myšlenky a uvědomit si na jednu stranu ohromnou zodpovědnost za výchovu budoucích stavitelů a na druhou pocit hřejivý pocit z toho, že v tom člověk není sám.

V Praze, 3.10. 2017
prof. Ing. Karel Kabele, CSc.